Predgovor

> "My idea of good company, Mr Elliot, is the company of clever, well-informed people, who have a great deal of conversation; that is what I call good company."
>
> "You are mistaken," said he gently, "that is not good company; that is the best. Good company requires only birth, education, and manners […]"
>
> — Jane Austen, *Persuasion*

Ko razmišljam o jubilantki, ki je navdihnila tokratno, nekoliko zajetnejšo številko revije *De musica disserenda*, lahko brez zadržkov zatrdim, da s svojo razgledanostjo, zanesljivostjo, skrbnostjo in predanostjo stroki – z dušo in srcem – prav zares predstavlja to, čemur gospod Elliot iz romana Jane Austen pravi »najboljša družba«. Metoda Kokole, ki je že več kot tri desetletja ena najdejavnejših, tako rekoč gonilnih sil Muzikološkega inštituta, s svojimi znanstvenimi prispevki bogati ne le nacionalno razumevanje slovenske glasbene preteklosti, temveč tudi širši evropski muzikološki diskurz.

Njena raznovrstna zanimanja so se kazala že od otroštva. Med drugim sta jo radovednost in nadarjenost že zgodaj pritegnili h glasbi, tako da je začela igrati klavir in pozneje čembalo. Kasneje sta jo prav tako navduševali klasična filologija in mitologija, pokazala je tudi izjemne sposobnosti za jezike, zato se je odločila za študij francoskega jezika in književnosti, ki ga je tudi uspešno končala. Hkrati je študirala muzikologijo, takrat edini akademski študij v Sloveniji za poglobljeno raziskovanje umetniške glasbe starejših obdobij.

Njena predanost muzikologiji je bila vse večja, kar se je odrazilo v zaključenem magisteriju in nato doktoratu. Doktorska disertacija, v kateri je obravnavala življenje in delo Isaaca Posha, je bila nagrajena z zlatim znakom Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), priznanjem za najboljše doktorske disertacije s področja humanistike. Njene nadaljnje akademske izkušnje so dodatno obogatile številne štipendije v tujini, vključno s študijskimi bivanji v Londonu, Parizu in Oxfordu.

Kmalu po končanem dodiplomskem študiju je začela svojo poklicno pot na Muzikološkem inštitutu ZRC SAZU. Metoda Kokole se je v času, ko je kot prva ženska na inštitutu doktorirala, soočala s številnimi izzivi, vendar so ji predanost, odločnost in neusahljiva energija omogočile, da se je z njimi uspešno spoprijela. Njena vztrajnost in vodstvene sposobnosti so sčasoma privedle do tega, da je bila leta 2004 imenovana za predstojnico inštituta, na katerem je uvedla številne novosti. Med njenimi pobudami so bili novi modeli financiranja inštituta in soustanovitev zbirke Slovenska glasbena dediščina, prve zbirke elektronskih znanstvenih izdaj gradiva in raziskav s področja nacionalne glasbene dediščine (vse od ustanovitve opravlja tudi funkcijo glavne in odgovorne urednice zbirke). Imela je tudi osrednjo vlogo pri ustanovitvi znanstvene revije *De musica disserenda* (od začetka je članica uredniškega odbora) in koncertnega cikla Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu (katerega članica organizacijskega odbora je).

Prispevek Metode Kokole k uspešnemu delovanju ZRC SAZU, kjer dela več kot tri desetletja, od tega skoraj dvajset let kot predstojnica Muzikološkega inštituta, je neprecenljiv. Pod njenim vodstvom uspešno delujejo nacionalni raziskovalni program Raziskave glasbene preteklosti na Slovenskem in zbirka Monumenta artis musicae Sloveniae skupaj s podzbirko Supplementa, v okviru katerih izhajajo znanstvenokritične edicije starejših glasbenih del iz zakladnice kulturne dediščine slovenskega prostora. Sadovi obeh projektov namreč prinašajo najvidnejše rezultate slovenske muzikologije o glasbi preteklih obdobij na Slovenskem tako slovenski kot mednarodni javnosti. Poleg tega je ali je bila članica oz. vodja številnih ekspertnih skupin oz. združenj pa tudi vodja slovenskih raziskovalnih projektov, sodelovala pa je tudi v evropskih projektih. Vrsto let je bila denimo vodja področne skupine RILM (New York) za Slovenijo, vodja Koordinacijskega odbora Historičnega seminarja ZRC SAZU in predsednica Slovenskega društva za preučevanje 18. stoletja, katerega ustanovna članica je (trenutno opravlja funkcijo podpredsednice tega društva). Bila je vodja številnih slovenskih muzikoloških raziskovalnih projektov, sodelovala pa je tudi v evropskih (bila je vodja slovenske partnerske skupine v evropskem raziskovalnem projektu HERA Music Migrations in the Early Modern Age: The Meeting of the European East, West and South (MusMig),

trenutno pa je članica upravnega odbora in so-vodja ene od delovnih skupin v projektu COST A New Ecosystem of Early Music Studies (EarlyMuse)).

Čeprav je njeno primarno področje raziskav zgodnjebaročna glasba, zlasti srednjeevropskega področja, so njena zanimanja – kot lahko razberemo že ob bežnem pogledu na njeno obsežno bibliografijo – mnogo širša in časovno segajo od 16. pa vse do zgodnjega 19. stoletja. Med drugim se je veliko posvečala italijanski operi 17. in 18. stoletja, širitvi italijanske glasbe v nekdanje notranjeavstrijske dežele pa tudi drugim glasbenim migracijam ter glasbeni ikonografiji. Njeno nenehno vpenjanje raziskav slovenske glasbene dediščine v srednjeevropski okvir ter skrbno in natančno pregledovanje arhivskega gradiva njenemu delu dajejo patino klasičnih historičnomuzikoloških raziskav, čeprav po vsebini in metodologiji pogosto sega izven meja historične muzikologije.

Svoje ugotovitve redno predstavlja v znanstvenih člankih, referatih na mednarodnih konferencah, v znanstvenih zbornikih, pa tudi v obliki gesel v enciklopedijah, leksikonih ter strokovnih in poljudnih člankov, dostopnih širšemu bralstvu. Zlasti so pomembne njene znanstvenokritične notne izdaje starejših glasbenih del iz zakladnice kulturne dediščine slovenskega prostora in pa monografija o Isaacu Poschu, ki je dostopna tako v slovenskem kot angleškem jeziku. Slednja pomeni pomembno prelomnico v raziskovanju zgodnjebaročne glasbe, saj bralcu razgrinja poseben primer glasbene ustvarjalnosti – glasba Isaaca Poscha namreč predstavlja zelo zanimiv primer združevanja elementov iz različnih evropskih slogov. Poleg vsega naštetega bi lahko izpostavili še marsikatere njene prispevke k razvijanju in popularizaciji muzikološke znanosti, med njimi razstave ter organizacijo številnih simpozijev in koncertov.

Enako pomembno je njeno uredniško delo. Poleg številnih kritičnih izdaj v zbirki Monumenta artis musicae Sloveniae je uredila tudi več številk revije *De musica disserenda*. Pod njenim okriljem so spričo znanstvene natančnosti in uredniške kakovosti te publikacije dosegle mednarodno priznanje. Tisti, ki smo imeli srečo, da smo jo lahko spremljali in sodelovali z njo pri omenjenem uredniškem delu, smo se veliko naučili od njene predanosti, visokih standardov in natančnosti ter pridobili strokovno znanje, do katerega je sicer težko priti.

Poleg svojih publikacij je Metoda Kokole tudi na druge načine prispevala k promociji in širjenju muzikološkega znanja. Kot *spiritus agens* številnih dogodkov – simpozijev, razstav, delavnic in koncertov – je vztrajno krepila prepoznavnost stare glasbe v Sloveniji in širše. Zelo pomembno je tudi njeno pedagoško delo, zlasti mentorstvo doktorskim študentom, med katerimi sem bil tudi avtor teh vrstic. Njena natančnost, široko znanje, raziskovalne izkušnje ter skrbno vzpodbujanje in potrpežljivost pri doseganju

končnega rezultata, so bili zame neprecenljivi. Kot mentorica je tudi s svojim razumevanjem do težav svojih študentov in nesebičnim odpiranjem svojih raziskovalnih stikov z drugimi evropskimi vrhunskimi raziskovalci predstavljala zgled in odpirala poti do novih pomembnih izkušenj, ki so včasih segala tudi na neraziskovalna področja.

Pri svojem delu Metoda Kokole pri kolegih muzikologih poleg znanstvene odličnosti vzbuja tudi občudovanje na osebni ravni, saj se zna približati ljudem in biti izjemno pozorna in gostoljubna. Čeprav so ob njenem jubileju številni raziskovalci s celega sveta bili pripravljeni sodelovati pri nastanku pričujoče dvojne številke revije *De musica disserenda* in ji na ta način izkazati čast, so slednjo »nalogo« zaradi omejenega prostora lahko prevzeli le nekateri njeni raziskovalni kolegi. Ti kolegi in nabor njihovih tem pa priča o njeni razvejani mreži tistih, ki njeno delo zelo cenijo.

Namen pričujoče številke revije in tega predgovora je na prvem mestu zahvala – tako urednika številke in posameznih avtorjev člankov kot tudi številnih drugih kolegov, ki ji želimo še naprej vztrajnosti, poguma, znanstvene radovednosti in številnih raziskovalnih pa tudi neraziskovalnih dosežkov.

Klemen Grabnar
urednik